

PUNTS DE LLIBRE PER LA SOLIDARITAT

Save the Children

DOSSIER

Aquesta guia didàctica vol mostrar la importància que té l'accés a l'aigua neta per a la supervivència infantil, la vulnerabilitat que provoca la falta d'aquest recurs i com Save the Children treballa per pal·liar les conseqüències d'aquesta situació.

Tant el dossier com les activitats completen la tasca dels docents i els apropen a diferents realitats que donen suport al seu treball en valors com la solidaritat, la cooperació, el respecte i la responsabilitat.

Direcció:
Marisol Paniagua

Col·laboració:
Mª Luisa Ortega del Val
María Cimadevilla
Silvia Lara
Juan Guilló

Foto portada:
Stuart Sia / Save the Children

Arts i maquetació:
Germán Gullón (VALBHY)

Edita:
Save the Children España

Dipòsit legal:
M-6190-2017

L'accés a l'aigua és un dret humà fonamental que milions de persones al continent africà no tenen garantit.

Foto: Zacharias Abubeker/Save the Children

L'AIGUA, RECURS NECESSARI

Tres quartes parts de la superfície del planeta estan cobertes per aigua, majoritàriament salada, de la qual només és dolça el 2,5%. Nosaltres, per viure i desenvolupar-nos necessitem aigua dolça; però, a més, ha de complir amb un seguit de característiques: **ha d'estar neta i ser fàcil d'accedir-hi.**

Per això les persones hem intervingut en el cicle natural de l'aigua construint infraestructures destinades a captar la que hi ha disponible a la naturalesa i tractar-la per al seu ús.

Però l'accés a l'aigua no és igual a tot arreu. En moltes parts del món, com passa en alguns països del continent africà, és molt difícil aconseguir aigua neta i potable; l'aigua que consumeixen no té la qualitat su cient i això provoca problemes de salut molt greus en la població, que afecten especialment la infància més vulnerable.

ACCEDIR A L'AIGUA, UN DRET HUMÀ

Fa més de 60 anys, la Declaració Universal dels Drets Humans a rmava que l'accés a l'aigua potable i el sanejament constitueix drets humans fonamentals. Tanmateix, actualment això només semblen paraules, ja que milions de persones al món no tenen accés a aigua potable i no disposen dels sanejaments bàsics.

El problema principal no és l'escassetat d'aigua, sinó la seva falta d'accés per part de les poblacions més desfavorides. Aquesta qüestió està relacionada amb la falta d'inversió en infraestructures, l'augment de la població i el consum més elevat d'aigua cada dia. Si seguim a aquest ritme, dos de cada tres persones viuran amb escassetat d'aigua l'any 2025.

El problema és tan greu que a les Nacions Unides van decidir designar un dia que complís amb l'objectiu de conscienciar tothom sobre com és d'important l'aigua per a tots els éssers del planeta: **el 22 de març, Dia Internacional de l'Aigua.** Un dia perquè els governs, les ONG, les empreses i la societat civil cooperin participant en la protecció d'aquest recurs i perquè tothom re exioni sobre els problemes del subministrament d'aigua potable.

L'AIGUA A L'ÀFRICA

Els recursos hídrics es troben molt dispersos en el continent africà. Mentre alguns països disposen d'una aportació hídrica relativament estable, altres, com la zona de la Banya d'Àfrica, són fortament de citaris. A això s'afegeix que la majoria dels països manquen de recursos per al desenvolupament d'infraestructures amb les quals afrontar les sequeres periòdiques i distribuir aigua a tots els nuclis d'una població essencialment rural i molt dispersa.

Una conseqüència directa de l'escassetat d'infraestructures és que tres de cada quatre africans utilitzen aigua subterrània com a font bàsica d'aigua potable, fet que en suposa un accés més complex. D'altra banda, la qualitat de les aigües subterrànies és molt variable.

En els països subsaharians sovint contenen arsènic i urors i, si hi afegim la contaminació amb residus industrials i agrícoles com pesticides o fertilitzants, tenim una di cultat doble: un accés difícil i costós i una aigua contaminada o de poca qualitat per al consum.

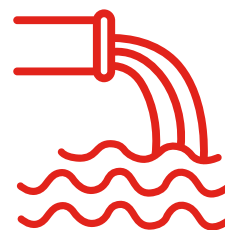
Aquestes di cultats contribueixen a enquistar el problema i perpetuar la pobresa:

La gestió deficiente de les aigües residuals.

L'ús d'aigües subterrànies de baixa qualitat.

La contaminació afavorida pel control administratiu escàs.

ELS EFECTES DEL CANVI CLIMÀTIC I EL FENOMEN DEL NIÑO

El canvi climàtic és la variació global del clima a la Terra provocada per la intervenció humana i el model de desenvolupament vigent. Aquest canvi condueix a canvis en les temperatures, les precipitacions i altres variables climàtiques, que determinen variacions en les condicions de vida humanes i forts impactes en els ecosistemes; les espècies animals i vegetals són més vulnerables i, en el cas de les comunitats més pobres, aquesta vulnerabilitat s'accentua.

Els fenòmens climatològics com el Niño agreugen les situacions d'accés a l'aigua no només per beure, sinó també per a l'agricultura i la ramaderia, la font d'ingressos principal de les famílies en els països més pobres.

QUÈ ÉS EL FENOMEN DEL NIÑO?

El podríem descriure com un fenomen que, ara mateix, paradoxalment, és una amenaça global per a aquells dels qui agafa el nom.

El Niño està produït per un escalfament de l'oceà Pacífic que es produeix cada tres o set anys. Aquesta massa d'aigua calenta fa que els vents alisis es debilitin o canviïn de direcció. Com a resultat d'aquest canvi de corrents en l'aire i el mar, s'allibera calor a l'atmosfera i canvien les condicions climatològiques a tot el món. En algunes àrees augmenten les precipitacions i en altres disminueixen, de manera que provoquen inundacions i sequeres. Amb les temperatures passa el mateix: en alguns indrets són més altes i en altres, més baixes.

Els efectes d'aquest fenomen solen ser febles, però cada cert temps es tornen devastadors, com passa en aquest moment.

LES CONSEQÜÈNCIES DEL FENOMEN DEL NIÑO

El Niño provoca **sequeres**. La falta de pluges fa que els camps s'assequin i els animals morin, de manera que priva les famílies d'aliments i mitjans bàsics de vida. Moltes famílies es veuen obligades a vendre les seves últimes possessions per poder-se alimentar, fins que definitivament es queden sense res. En aquest procés molts nens i nenes es retiren de les escoles i se'ls envia a fer treballs que posen en risc la seva vida i es redueixen o s'eliminen les despeses en salut.

També les **inundacions** són una de les conseqüències perilloses del fenomen del Niño. Juntament amb el perill real de morir ofegat, les inundacions contaminen les fonts d'aigua, i malalties com el còlera o la febre tifoide poden arribar a ser devastadores.

Ja sigui per l'efecte de les sequeres o de les inundacions, les famílies han de fugir de les seves cases en busca d'aliments, aigua o treball. Aquest èxode fa que moltes persones deixin de tenir accés al sistema sanitari o l'allotjament i que la vulnerabilitat es torni extrema.

S'estima que a l'est de l'Àfrica 22 milions de persones estaran en risc de caure en situació d'inseguretat alimentària, és a dir, amb diària dificultat per aconseguir aliments bàsics. Etiòpia, Somàlia, Eritrea i el Sudan del Sud són alguns dels països més afectats. Indrets on la pobresa és crònica i en els quals els nens i les nenes són els més vulnerables.

COM AFECTA LA INFÀNCIA LA FALTA D'ACCÉS A L'AIGUA POTABLE?

La falta d'accés a l'aigua té conseqüències immediates i futures per als menors, que afecten:

- **La salut:** La diarrea per beure aigua en mal estat és una de les causes principals de mortalitat infantil en els menors de cinc anys, juntament amb la desnutrició, que es veu agreujada per la ingesta d'aquesta aigua. Hi ha altres malalties d'origen infeccios relacionades amb la insalubritat d'aigües estanques i proliferen els casos de malària o dengue.
- **L'educació:** La falta d'aigua en els moments de més sequera provoca el tancament temporal d'escoles i que els nens i les nenes abandonin les classes.
- **El gènere:** La vida de les dones i les nenes es veu especialment afectada per la falta d'accés a l'aigua potable i el sanejament, ja que solen ser les encarregades d'anar-la a buscar. El 71% de la càrrega que representa la recollida de l'aigua la suporten les nenes i les dones. Moltes caminen diversos quilòmetres per anar a buscar aigua, una mitjana de quatre hores diàries, el que es converteix en una de les causes principals d'absentisme escolar, especialment en el cas de les nenes. Les nenes perden el dret a l'educació, la millor eina per sortir de la situació de pobresa.
- **La protecció:** La necessitat de les mares de desplaçar-se a una distància llarga provoca que deixin de tenir cura dels seus fills durant aquest temps, de manera que s'exposen a situacions de desprotecció i perill.

L'aigua, símbol de vida i purificació en moltes cultures, **es converteix en malaltia i mort per a una bona part d'aquesta població.**

Assegurar l'accés a l'aigua potable i un sanejament adequat suposa assegurar no només que els menors puguin beure aigua o rentar-se, sinó contribuir a què sobrevisquin, aprenguin i estiguin protegits.

ELS EFECTES DE LA SEQUERA A ETIÒPIA, UN DELS PAÏSOS MÉS AFECTATS PEL NIÑO

Prop de cinc milions de nens i nenes estan en risc de fam com a conseqüència d'una de les pitjors crisis alimentàries a Etiòpia provocada per una sequera que s'ha produït en les regions que generalment són més verdes i productives.

350.000 nens i nenes ja pateixen desnutrició severa, una malaltia, que, si no es tracta, pot causar de ciències en el creixement, tant físiques com mentals i, en el pitjor dels casos, la mort.

La sequera d'aquest any, causada principalment pel Niño, ha afectat directament 8,2 milions d'etiòps en una àrea extensa de la mida aproximada del Regne Unit, i ha provocat que famílies senceres hagin perdut les fonts d'ingressos i el subministrament d'aliments, a més de deixar les vides de milions de persones, particularment nens i nenes, amb la mort a la gola.

Estan en perill els grans avenços que s'han aconseguit en la seguretat alimentària, l'educació i la salut al llarg dels anys que fa que estem treballant en aquest país.

LA RESPOSTA DE SAVE THE CHILDREN A ETIÒPIA

A Save the Children **estem treballant en més del 70% dels districtes afectats**. Estar treballant ja en el terreny ens permet identi car i actuar en els indrets més vulnerables i ajudar les comunitats a protegir els nens i les nenes d'alguns dels pitjors efectes del Niño.

Ens encarreguem de **subministrar aliments, aigua, medicines i el suport que necessiten les famílies** que han perdut els seus ingressos. Una cosa tan senzilla com millorar les condicions d'accés a l'aigua i el sanejament (donant bidons d'aigua, sabó, construint latrines o formació) fa que salvem moltes vides. Estem ajudant a **construir riberes** per evitar inundacions, a **rehabilitar pous** i també estem **distribuint alimentació** que contribueixi a mantenir el bestiar sa.

També estem formant treballadors sanitaris de la comunitat perquè puguin tractar la desnutrició i perquè derivin a centres d'estabilització els menors més afectats. **Rehabilitem escoles i assegurem el seu accés a l'aigua i el sanejament**, fet que permet la retenció de nens i nenes que també reben materials educatius.

Disposem d'equips de refugi preparats per si les famílies han d'abandonar les seves cases, tot i que intentem donar suport a les famílies que ho han perdut tot i no disposen de prou mitjans de vida gràcies al programa **"diners per treball"**.

ACTIVITATS

DIA DEL LLIBRE 2017

“Dret a l'aigua:
una empremta
imprescindible”

Des de Save the Children
acompanyem el Dia
del Llibre com a data
significativa i didàctica
en l'educació. Fem
protagonista la comunitat
educativa d'Educació
Infantil, Primària i
Secundària perquè
s'uneixin per construir
un món més just. El
material didàctic proposat
aproxima a valors
de justícia, dignitat i
respecte, i tenim el suport
del millor transmissor de
valors i missatges: “el
llibre”. La imaginació i la
fantasia s'alberguen al
món dels nens, les nenes,
els joves i els adults per
afavorir la participació pel
dret a l'aigua per a tothom
i la sostenibilitat del món
que ens envolta.

Els objectius

- Acompanyar el Dia del Llibre com a protagonista cap a un món més just i sostenible.
- Lligar la comunitat educativa, el Dia del Llibre, amb valors de justícia, dignitat i respecte pels drets humans i els drets específics de la infància.
- Afavorir la participació i la corresponsabilitat a favor de l'accés a l'aigua i el sanejament per a tothom.

Els continguts

- El conte i el llibre.
- Dret a l'aigua i el seu ús responsable.
- Drets humans i drets específics de la infància.
- Desenvolupament sostenible i humà.

Les competències

- Expressió oral, escrita i artística
- Percepció i descobriment
- Escolta i empatia
- Creativitat i imaginació
- Anàlisi i reflexió
- Treball en grup i acord
- Relacionar, deduir i raonar
- Negociació i cooperació
- Responsabilitat individual i col·lectiva

Per dissenyar les activitats s'ha tingut en compte una metodologia basada en afavorir:

- El procés de percepció, descobriment i comprensió a través dels llibres i els contes..
- El procés d'anàlisi, reflexió i comprensió a través del treball individual i de grup.
- El procés de participació individual i col·lectiva a través de tècniques d'expressió creativa (murals, missatges, poesies, punts de llibre...) a favor del dret a l'aigua per a tothom.

“UNA COSA... MOLT, MOLT IMPORTANT”

3-6 anys

50 min.

ET PROPOSEM

Donar pistes als i les alumnes perquè busquin els personatges dels contes, que tenen un missatge molt important: “L’aigua és indispensable per a la vida”. A través de la veu, l’entonació, el gest i l’acció grupal hauran de fer aliats els contes i els seus personatges de la importància de l’aigua.

NECESSITES

- Contes de 3 a 6 anys
- Càmera de fotos
- Punts de llibre
- Retoladors de colors
- Pintures de colors per deixar empremtes

COM FER-HO

Escoltar pistes (5 min)

El professor reuneix el grup en un espai còmode en el qual escoltar les pistes següents per buscar els personatges als contes:

*“L’aigua és imprescindible per a la vida” (es llegeix amb veu ronca)
Va dir un personatge amb veu ronca*

*“L’aigua és imprescindible per a la vida” (es llegeix amb alegria)
Va dir un personatge amb un somriure*

*“L’aigua és imprescindible per a la vida” (es llegeix com si es tingués la boca plena)
Va dir un personatge amb la boca plena*

Busca el personatge als contes (10 min)

“Qui pot haver dit una cosa tan important?... Busquem-lo als contes...” El professor o la professora ha organitzat els contes a l’aula i indica als infants que busquin els personatges que puguin haver dit una cosa tan important... “l’aigua és imprescindible per viure”. Quan un infant identifiqui algun personatge, el professor reafirmarà l’elecció i es quedarà amb el conte per reunir i presentar els personatges escollits.

Posar veu al personatge (10 min)

“Preparats, llestos, ja! Com és que el nostre personatge diu una cosa tan important, quina veu té, quin volum li dóna?”... Fem una ronda de nens i nenes voluntaris, en la qual cada personatge diu “l’aigua és imprescindible per a la vida”.

Els personatges actuen (10 min)

Nens i nenes, tots junts o individualment, practiquen diferents entonacions i sensacions amb el missatge: “l’aigua és imprescindible per a la vida” (bufant cap al vent, amb el coll estirat imitant una girafa, amb molt fred perquè hem caigut al riu, suau perquè s’escorri, en veu baixa imitant la formiga, fort perquè el senti tothom, a poc a poc, imitant l’avi, com un gran per a un petit, esclafat amb amor per proporcionar calor...). Fem una fotografia a tots els personatges dels contes dient tots junts “l’aigua és imprescindible per a la vida”.

Decorem junts els punts de llibre (15 min)

El professor reparteix punts de llibre en els quals ha escrit prèviament la frase “l’aigua és imprescindible” amb retoladors de colors. Nens i nenes decoren els punts de llibre i deixen empremtes de colors en una frase tan important.

SUGGERIMENTS

Durant la setmana, el professor demana als nens, les nenes i les famílies que portin contes de casa. L’activitat es pot dur a terme en dues sessions si el professor o la professora ho considera adequat.

PREGUNTA EN ACABAR

Què vol dir “imprescindible”? Aleshores, tothom ha de tenir aigua?

“LA MARIONETA NICOLETA: L’AIGUA ÉS TAN IMPORTANT COM...”

6-9 anys

50 min.

ET PROPOSEM

Fer reflexionar els teus alumnes amb l’ajuda dels contes i la marioneta Nicoleta sobre el més important de la seva vida. Aquestes qüestions tan importants... són tan importants com l’aigua. Els nens i les nenes ho reflectiran en les actuacions amb Nicoleta i en els punts de llibre que faran.

NECESSITES

- Construir una marioneta que es digui Nicoleta
- Punts de llibre
- Folis
- Llapis
- Gravadora de vídeo
- Pintures o retoladors de colors per decorar i deixar empremtes

COM FER-HO

Presentar “La marioneta Nicoleta” i el seu missatge (10 min)

Nicoleta és una marioneta que apareix en escoles, pobles i països el Dia del Llibre i informa que l’aigua és molt, molt important:

*Tan important... fins i tot més que els pètals per a una flor, fins i tot més que la roda per a una bicicleta, fins i tot més que la raspa per a un peix, fins i tot més que les fulles per a un arbre... fins i tot més que les espines per a un cactus... **Fins i tot més que allò més important per a vosaltres...***

Descobrir en contes i llibres qüestions molt, molt importants (10 min)

El professor o la professora organitza l’aula perquè els i les alumnes tinguin accés al maneig de llibres i contes en els quals es puguin trobar coses molt, molt importants per a ells.

Representar una funció amb Nicoleta (15 min)

El professor organitza grups per fer una funció amb Nicoleta. Cada grup ordena les coses importants que ha trobat. És molt, molt important... Comencen la funció dient:

“L’aigua és tan important com... el més important per a nosaltres és...” (i descriuen tot allò important que han trobat als contes.)

Decorar els punts de llibre (10 min)

Cada alumne reflecteix als punts de llibre una frase en la qual relaciona la importància de l'aigua amb allò important que han destacat (ex.: "L'aigua és tan important com la sorra per a la muntanya") i signen a favor del dret a l'aigua per a totes les persones, deixant les empremtes dels dits als punts de llibre.

SUGGERIMENTS

El professor organitza el treball en grup segons l'espai, el nombre d'alumnes, l'edat..., igual que el maneig i a representació amb Nicoleta, que es pot fer en grup o individualment. L'activitat es pot fer en dues sessions o les que el docent consideri necessàries.

Aconseguir fer una representació al centre escolar amb Nicoleta i que els nostres missatges arribin a la comunitat educativa pot ser molt interessant.

El professor pot gravar en vídeo la funció perquè tots els grups es vegin.

PREGUNTA EN ACABAR

Què has descobert sobre l'aigua? Heu vist com n'és d'important l'aigua. Què faríeu per preservar-la?

45 min.

“BONS INGREDIENTS”

9-12 anys

ET PROPOSEM

Que los alumnos realicen carteles con cadenas de ideas sobre los buenos ingredientes que Que els alumnes facin cartells amb cadenes d'idees sobre els bons ingredients que tenen els seus llibres preferits i el bon ús de l'aigua. Els participants creen frases que donen valor als punts de llibre a favor del dret a l'accés a l'aigua neta i, per a això, barregen “bons ingredients”.

NECESSITES

- Cartolines
- Paper continu
- Retoladors o pintures
- Punts de llibre

MODO DE REALIZARLO

Cadena d'“ingredients” sobre els llibres. (15 min)

Cada participant porta a classe un llibre que li hagi agradat molt i revela quin ingredient té el llibre escollit. Per què m'ha agradat tant? A l'aula, el professor utilitza una cartolina gran o paper continu per escriure entre tots una cadena d'“idees - ingredients” sobre per què ens agraden els llibres. Cada participant afegeix un ingredient al mural i, una vegada acabat, es llegeixen tots els ingredients.

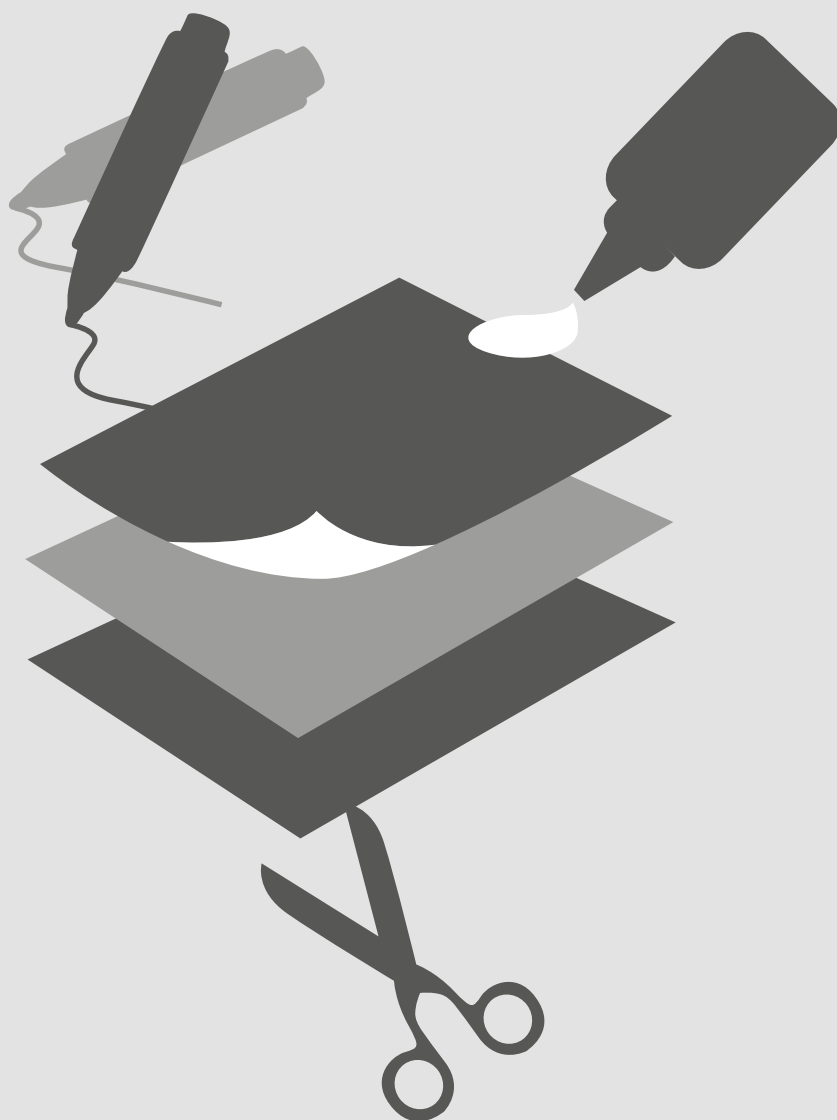
Cadena d'“ingredients” sobre el bon ús de l'aigua. (5 min)

Es fa un breu intercanvi d'idees sobre per què és tan important l'aigua per tenir una vida digna, d'acord amb els drets humans. Cada participant pensa en un “bon ingredient” necessari per usar l'aigua de manera responsable i sostenible. Reflecteixen les idees en una “cadena - mural” i les llegeixen tots junts.

Combinació d'ingredients per donar valor als punts de llibre. (15 min)

Cada participant escull l'“ingredient” que li agrada dels llibres, el combina amb l'“ingredient” que li sembla important per fer un bon ús de l'aigua i fa una barreja “sostenible” (ex.: “El nen que crida la veritat i es dutxa sense malbaratar”, “L'indi valent que tanca l'aixeta per rentar-se les dents”).

Cada alumne decora els punts de llibre amb la frase creada i les empremtes de color que simbolitzen el suport al dret a l'aigua per a totes les persones.

SUGGERIMENTS

Si ho considera necessari, el professor pot suggerir ingredients a la cadena sobre el bon ús de l'aigua: tancar l'aixeta, estalviar aigua, dutxar-se sense malbaratar, reduir escombraries, regar sense malbaratar, reciclar tot el que sigui possible...

Igualment, es pot acabar l'activitat fent un mural de frases i empremtes pel dret a l'aigua.

PREGUNTA EN ACABAR

Quins bons ingredients consideres importants perquè es respectin els drets humans? Com creus que s'aconsegueixen?

60 min.

“HUMANS QUE ESCOLTEN L’AIGUA”

12-16 anys

ET PROPOSEM

Donar a conèixer el poema “Caminant no hi ha camí”, d’Antonio Machado. Reflexionar sobre les empremtes que deixen les coses, els sentiments i les accions humanes i finalitzar amb la creació de poesies i punts de llibre que reflecteixin emocions humanes pel dret a l’accés a aigua neta per part de totes les persones.

NECESSITAS

- Frases del poema d’Antonio Machado o de la cançó “Caminant no hi ha camí”, de Joan Manuel Serrat
- Bolígrafs
- Folis

COM FER-HO

Ordenar el poema d’Antonio Machado (10 min).

El professor o la professora fa grups de treball i reparteix a cada grup frases **desordenades** del poema “Caminant no hi ha camí”. Els grups tenen 7 minuts per ordenar el poema i fer-ne la lectura.

Respondre les preguntes per grups (10 min).

Els diferents grups tindran uns quants minuts per debatre sobre “les empremtes” que deixen les coses, els sentiments, les accions humanes i donar respostes breus i concises a les preguntes següents: Quina empremta deixa el poema d’Antonio Machado?, quina empremta deixa una abraçada?, quina empremta deixa un llibre llegit?, quina empremta deixa la falta d’aigua?, quina empremta deixen les ciutats?, quina empremta deixa l’home al món?

¡Fer un poema en grup (10 min).

Els grups creen un poema amb el títol “Humans que escolten l’aigua”. El poema es basa en tenir en compte el que s’intercanvia sobre “les empremtes” i donar resposta a les preguntes següents: Què ens diu l’aigua?, què suggereix?, què expressa l’aigua?, què sent?, què proposa l’aigua?, què aprecia l’aigua?, què voldria...?

Posada en comú de poemes i frases per als punts de llibre (15 min).

Cada grup llegeix el seu poema i cada participant escull una frase per plasmar als punts de llibre amb la qual deixarà la seva empremta i mostrarà el seu suport a favor del dret a l’aigua al món.

SUGGERIMENTS

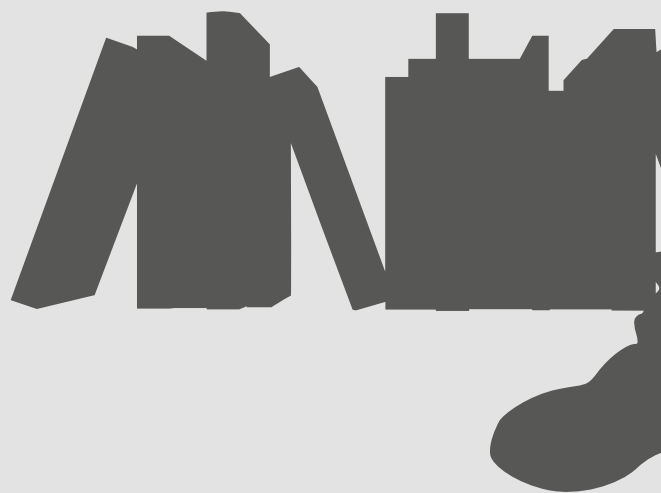
Si els grups no aconseguissin ordenar el poema d'Antonio Machado, el professor o la professora el llegirà de manera correcta o en posarà la versió de Joan Manuel Serrat.

És important controlar el temps de treball dels grups per afavorir la participació i la creativitat.

Es poden reflectir els poemes creats en un mural i signar-los amb les empremtes de suport al dret a l'aigua.

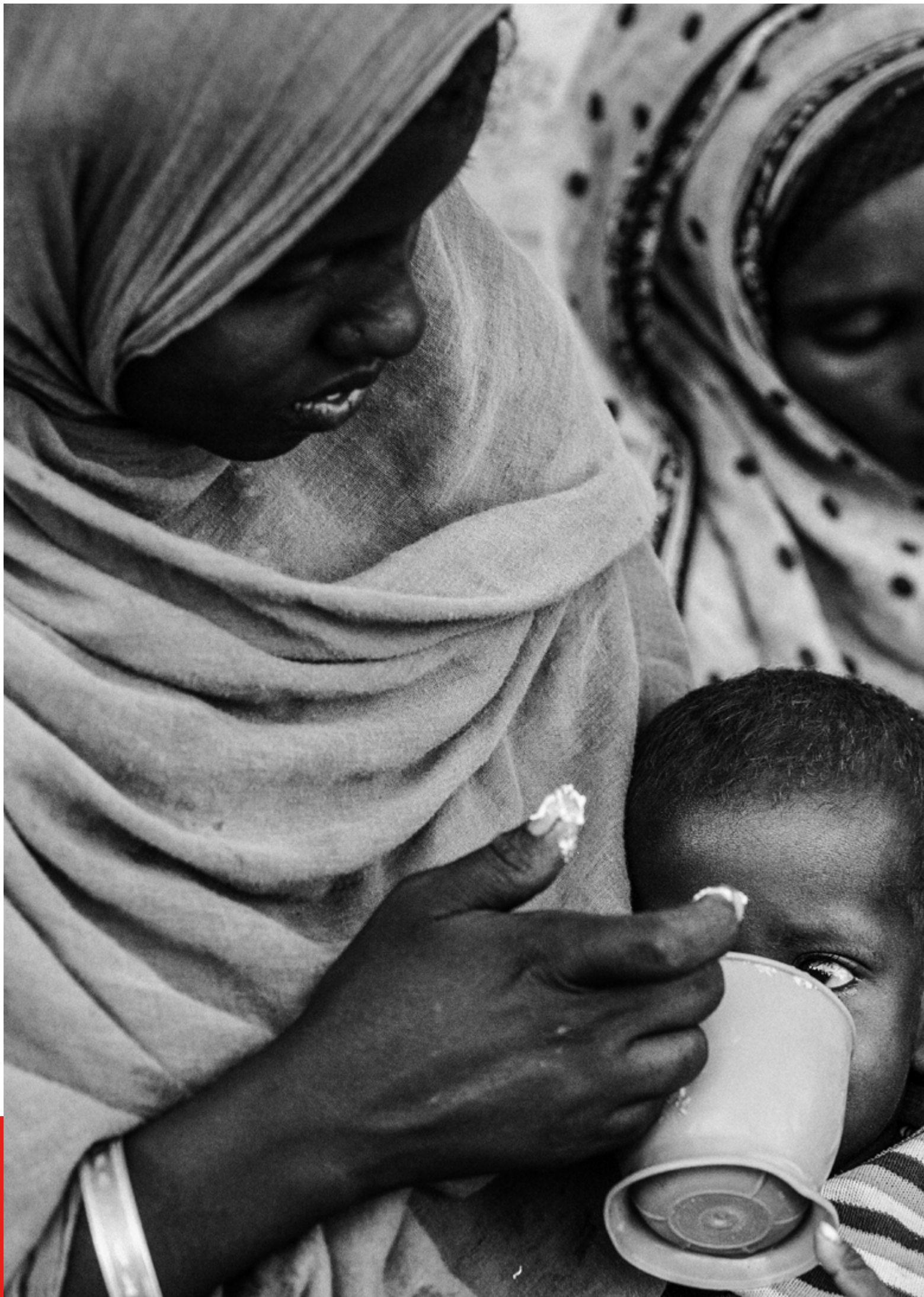
PREGUNTA EN ACABAR

Cada alumne comparteix amb el grup la pregunta següent: "Quina empremta t'ha deixat aquesta activitat?"

Caminant no hi ha camí
Caminant, són les teves petges
El camí i res més;
Caminant, no hi ha camí,
Es fa camí en caminar.
En caminar es fa camí
I en girar-te per mirar
Veuràs la senda que mai
No has de tornar a trepitjar.
Caminant no hi ha camí
Sinó deixants a la mar.

Rega la vida de milers de nens
i nenes en països com Etiòpia.

El CC en el qual podeu ingressar els
diners recollits amb l'activitat és:

Banco Santander

ES24 0049 1837 5829 1024 8925

Recordeu indicar en el concepte el nom del centre.

Moltes gràcies!

Punts de llibre per la Solidaritat és una proposta educativa que apropa als escolars la situació de vulnerabilitat dels nens i les nenes en països empobrits del continent africà amb la finalitat d'obtenir fons per als projectes de supervivència infantil que Save the Children hi duu a terme i conèixer els drets de la infància a través de les propostes didàctiques que es presenten en aquesta guia.

Hi col·laboren:

**TOURLINE
EXPRESS**

**SOBREVUIRE
APRENDRE
ESTAR PROTEGIT**

Save the Children